

Zwyczaje 3 (J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

Podać:

- miejscowość, gminę, powiat
- imię i nazwisko, rok i miejsce urodzenia, zajęcie osoby nagrywanej,
- jak długo informator mieszka w danej wsi?
- datę nagrania i kto nagrał.

1. Malowane jajko wielkanocne;
2. Jakie były sposoby przygotowywania pisanek (kraszanek)?
3. Kiedy przygotowywano pisanki?
4. Czy był praktykowany zwyczaj obdarowywania się pisankami w Wielkanoc?
5. Kto - i komu - dawał (podarowywał) pisanki wielkanocne?
6. Jak się nazywa to, co przygotowywane jest do święcenia?
7. W Wielką Sobotę noszono jedzenie do kościoła, żeby je ... (oświęcić, poświęcić ?)
8. Co tradycyjnie było przygotowywane do święcenia?
9. Jak dekorowano (przybierano) "święcone"?
10. Z czego był (i jak był robiony) świąteczny baranek?
11. W czym noszono (jedzenie) do święcenia?
12. Jak mówiono: jedzenie przyniesione z kościoła było już ... (oświęcone, poświęcone?)
13. Jakie rośliny (zielone) były wykorzystywane do dekoracji "święconego"?
14. Czy jajko do święcenia było obrane ze skorupki, czy też było w skorupce?
15. Co robiono ze skorupkami ze święconego jajka?
16. Czy w Wielką Sobotę można było jedzenie przygotowane na święta?
17. Czy po oświęceniu można było już jeść potrawy przygotowane na święta, czy też tylko te, które były w koszyczku noszone do święcenia?
18. Czy można było jadać "święcone" po zachodzie słońca?
19. Jak się nazywa pierwsza msza odprawiana w Wielką Niedzielę?
20. Czy przed wyjściem do kościoła można było cokolwiek zjeść?
21. Jakie były zwyczaje praktykowane w Wielkanoc?
22. Czy był praktykowany zwyczaj obdarowywania prezentami (także dzieci)? Jak to nazywano?
23. Z czym w okresie świątecznym kojarzony jest *zajac*?
24. Czy znany był zwyczaj (rytualnego) obmywania się wodą źródlaną (ew. z rzeki) w Wielkanoc? W jakim celu to robiono?
25. Czy był praktykowany zwyczaj ścigania się w czasie powrotu do domu z rezurekcji? Dlaczego?
26. Jak nazywają pierwszy posiłek wielkanocny?
27. Jakie są (były) tradycyjne potrawy w czasie śniadania wielkanocnego?
28. Jakie potrawy były przygotowywane na święta?
29. Jakie ciasta pieczono na święta?
30. Czy w Wielką Niedzielę wolno było odwiedzać sąsiadów, znajomych, rodzinę?
31. Którego dnia świąt wolno było odwiedzać się z gościnną?
32. Czego nie wolno było robić w Wielką Niedzielę?
33. Czy w ciągu dnia w Wielką Niedzielę wolno było spać (gospodyni, gospodarzowi? Jeżeli nie było wolno, to dlaczego?)
34. Jak nazywają drugi dzień Świąt?
35. Jaki zwyczaj praktykowany jest w tym dniu? Jak to przebiega?
36. Kogo - i dlaczego - oblewają wodą?
37. Jaki przebieg dawniej miał ten zwyczaj?
38. Czy w czasie świąt wychodzono w pole, np. z palmą czy z kropidłem? Jak się to odbywało?
39. Czy w okresie świątecznym praktykowane były jakieś rodzaje "kolędowania" (przebierańcy)? Jak to przebiegało? Jak nazywano takich ludzi (dzieci)?
40. Na kogo mówili *siwki*?
41. Którzy przebierańcy "*murzyli*"? Na czym to polegało?
42. Czy były wtedy śpiewane jakieś piosenki, przyśpiewki (lub recytowane jakieś teksty)?
43. Jak nazywany jest pierwszy tydzień po Wielkanocy?
44. Jak nazywana jest pierwsza niedziela po Wielkanocy?
45. Czy są jakieś zwyczaje związane z tym okresem (tzn. przewodniego tygodnia)?

Zwyczaje 3 (J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

46. Czy były znane jakieś inne zwyczaje związane z okresem wielkanocnym?
47. Jak na wiosnę przygotowywano bydło przed wypuszczeniem na pastwisko?
48. Czy były znane jakieś zwyczaje związane z początkiem wypasu bydła na pastwisku?
- 49.
50. Czy były jakieś zwierzęta (lub ptaki itp.) specjalnie "traktowane" - np. specjalnie darzone "sympatią" lub wręcz przeciwnie?
51. Ptak, który żywi się żabami;
52. Jak odnoszono się do *bociana*?
53. Jak odnoszono się do faktu, że bocian założył gniazdo na czyichś budynkach gospodarskich?
54. Czy można było niszczyć gniazdo bocianie; dlaczego?
55. Czy były jakieś wróżby związane z pierwszym zobaczonym bocianem? Co miało to znaczyć?
56. Mały ptak, który szybko lata i lepi sobie gniazda w oborze lub w chlewie;
57. Jak ludzie traktują *jaskółki*? Dlaczego?
58. Czy wolno niszczyć jaskółcze gniazda?
59. Czy opuszczone gniazda jaskółcze były w jakiś sposób wykorzystywane?
60. Czy są jakieś wróżby związane np. z lotem jaskółki?
61. Czy z zachowania jaskółek wróżono o pogodzie?
62. Owad, który zbiera miód;
63. Dlaczego ludzie darzą *pszczoły* "sympatią"?
64. Jak osądzano człowieka, który zabił pszczołę?
65. Jak się mówi o tym, że pszczoła kończy życie? (umiera, zdycha?)
66. Czy znane są jakieś wierzenia związane z pszczołą (pszczołami)?
67. Czarny ptak, który kracze;
68. Jak ludzie wierzą, skąd się biorą *kruki*?
69. Co oznacza, jeżeli ktoś rano słyszy głos kruką?
70. Co oznacza, gdy kruki zbierają się w pobliżu domu? zabudowań?
71. Czy znane są jakieś opowieści o krukach?
72. Ptak, który kuka;
73. Co ludzie mówią o *kukułkach*?
74. Jak ludzie mówią na głos wydawany przez kukułkę? (kuka, kuje?)
75. Co znaczy, jeżeli ktoś po raz pierwszy danego roku usłyszał kukułkę?
76. Co to znaczy, że kukułka kogoś "okukała"?
77. Jakie są wróżby związane z kukaniem kukułki?
78. Jak tłumaczą ludzie to, że *krety* coraz częściej usypują kopce w pobliżu domu (np. na podwórku, w przydomowym ogródku)?
79. Jak sobie ludzie tłumaczą pojawienie się *sroki* w obejściu (na podwórzu)?
80. Jak sobie ludzie tłumaczą zachowanie poszczególnych ptaków - *wilga, sowa* - ew. zwierząt? (- r o z p i s a ć t o ;)
81. Jak nazywają to, że kura zaczyna wydawać inny głos niż normalnie?
82. Jak sobie ludzie tłumaczą to, że *kura* zaczyna wydawać inny głos niż normalnie?
83. Co ludzie mówią o *nietoperzach*?
84. Co ludzie mówią o żabach?
85. Czy *żaba* na schodach to dobry znak?
86. Co ludzie mówią o ropuchach?
87. Czy *ropucha* to zwierzę przyjemne?
88. Czy *kot* jest zwierzęciem pożytecznym?
89. Jak ludzie tłumaczą sobie to, że kot przebiegł im drogę?
90. Jak sobie ludzie tłumaczą to, że drogę przebiegł im *czarny kot*?
91. Czy jakieś konkretne zachowanie kota może coś oznaczać?
92. Co znaczy, że "kot się myje"?
93. Czy kota można bić, np. batem?
94. Czy kota można zabić? Czy można (czy wolno) topić kocięta?

Czy wyraża Pan/Pani/ mama/ tata/babcia/dziadek/ciocia/wujek itd. zgodę na wykorzystanie materiałów (nagrania, zdjęć) do celów popularnych i naukowych?